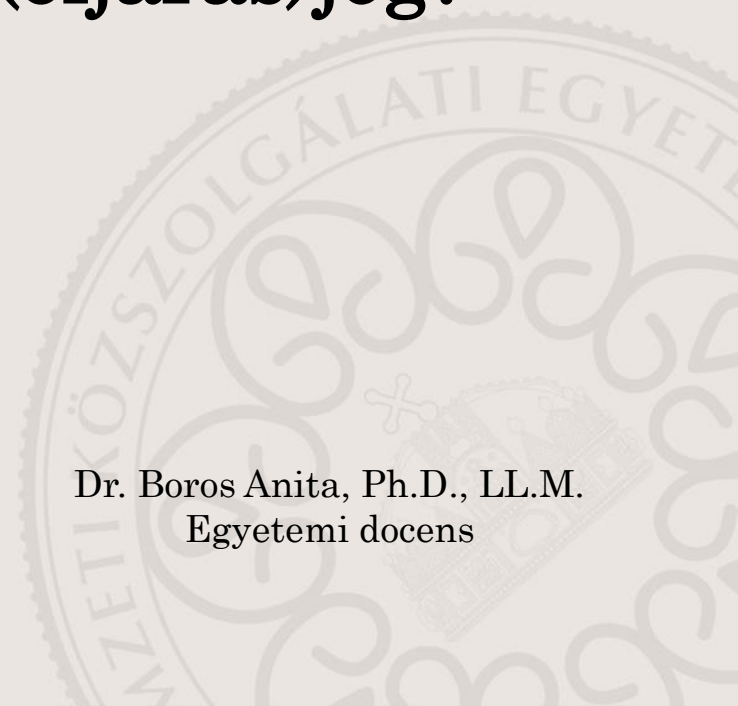




Európai közigazgatási (eljárás)jog?

Dr. Boros Anita, Ph.D., LL.M.
Egyetemi docens





Az előadás **célja** annak vizsgálata, hogy

- az uniós és a tagállami közigazgatási eljárásjog területén történt-e változás az elmúlt időszakban,
- történt-e elmozdulás az Unió részéről a tagállami autonómia esetleges korlátozása kérdéskörében a közigazgatási jogot és azon belül a közigazgatási eljárásjogot illetően,
- Melyek az uniós közigazgatási eljárásjog jellemzői?
- Van-e europánizálódás a közigazgatási eljárásjog területén?

I. Az uniós és a tagállami közigazgatás(i jog) viszonyrendszere

Az Európai Unió jellegénél fogva egy **másfajta közjogi entitás**, mint az önálló tagállamok:

- a tagállamok szerződéses szövetsége,
- a tagállami szinten túlmutató transzacionális szervezet,
- jogi személy,
- minden egyes tagállamban az adott tagállamban a jogi személyeknek biztosított legteljesebb jogképességgel rendelkeznek.

Az Unió és a tagállami jogok egymáshoz való viszonya

- ?** *az uniós jog autonómiájának elve,*
- *a kölcsönös lojalitás elve (lojális együttműködés),*
 - *kölcsönhatás/együttműködés vs. kollízió.*



Létezik közigazgatási jog az Unió jogában? Ha igen, miként viszonyul a tagállami jogokhoz?

Az Európai Közigazgatási Térség → az EU intézményei és a tagállamok közigazgatási szervei által, a közösségi/uniós jog megalkotása és alkalmazása révén megvalósított, illetve megvalósuló egyfajta harmonizált értékszintézis. A közös „szervezetbe tagozódás” óhatatlanul közös értékrendet teremtett, amely alapja lehet egy közös európai közigazgatás és közigazgatási jog létrejöttének.



Hogyan értelmezhető a közigazgatás tagállami értelemben vett fogalma uniós szinten?



Az uniós közigazgatás jellemzői és a fogalom-meghatározás problémái:

1. Az „*állam fogalma*” uniós szinten

- a tagállami közigazgatási szakirodalom a közigazgatás fogalmát szorosan az állam feladatellátásához kapcsolja,
- az EU, mint önálló jogi entitás, nem rendelkezik azokkal a tulajdonságokkal, amelyekkel a nemzetállamok,
- egy európai nagy cél elérése érdekében a részesek egyaránt önmagukat korlátozhatják. Kérdés ennek aránya: „nemzeti” és „európai” eszmeiségű közigazgatás kialakítása.



2. A közigazgatás a végrehajtó hatalom sajátja

Az alapító szerződések elsődlegesen *nem a hatalmi ágak útján, hanem az uniós szabadságjogok, szakpolitikák, intézmények szintjén határoznak meg irányadó szabályokat.*

Tagállami szinten nem nevezhető közigazgatásnak az, ami nem a végrehajtó hatalmi ágba tartozik. Az Unió szintjén a *végrehajtás ugyanis megoszlik a tagállamok és az uniós szervek között*: ennek megfelelően felmerülhet a kérdés, hogy ez azt is jelenti-e, hogy maga a végrehajtó hatalom is megoszlik az Uniós szervek és a tagállami szervek között?

3. A közigazgatás sajátos tevékenység

- uniós szinten nehéz meghatározni, hogy pontosan mely szervek minősülnek közigazgatási szerveknek,
- a legszélesebb tevékenység-körrel a Bizottság rendelkezik,
- a „klasszikus” közigazgatási tevékenységek szinte teljes palettája fellelhető az uniós szervek valamelyikének feladatai között.

Az uniós és a tagállami szervek közötti **hatáskör-megosztási elvek és szabályok:**

- a hatáskör-átruházás elve, a szubszidiaritás és az arányosság elve;
- kizárólagos/megosztott/támogató, összehangoló vagy kiegészítő intézkedések végrehajtására szolgáló/ különleges hatáskörök.

P *Általános megfogalmazás, a felsorolások hiányosságai, „versengő hatáskörök”.*

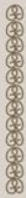


Az uniós végrehajtás szegmensei:

- Közvetlen végrehajtás, illetve
- Közvetett végrehajtás.

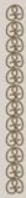
A tagállami közigazgatási szervek közreműködése az unió jog végrehajtásában:

- Hagyományos közigazgatási funkciók,
- Jogalkotási funkciók (implementáció),
- A közigazgatási feladatellátás eltérő értelmezése az uniós feladatok végrehajtása során (szolgáltatás vs. közszolgáltatás).



4. Az uniós közigazgatás **sajátos szervezeti megoldásokat** feltételez

- az uniós közigazgatás magában foglalja az uniós célok elérése érdekében létrehozott uniós intézményeket;
- az uniós közigazgatás mind a közvetlen, mind a közvetett igazgatás vonatkozásában szervezeti oldalról tetten érhető;
- az uniós és tagállami szervek együttműködési kötelezettsége alapítói szerződés szintjén került rögzítésre az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésében, mely szerint az Unió és a tagállamok a lojális együttműködés elvének megfelelően kölcsönösen tiszteletben tartják és segítik egymást a Szerződésekből eredő feladatok végrehajtásában.



- Az uniós „központi” igazgatás jelenleg két részre tagozódik, a **központi intézményre, a *Bizottságra és szerveire***, illetve az Unió másodlagos jogalkotásán keresztül megteremtett, speciális feladatok ellátására létrejött ***dekoncentrált szervek*** rendszerére.
 - az ún. uniós decentralizált ügynökségek,
 - a végrehajtó ügynökségek,
 - az EURATOM-Szerződés alapján létesített ügynökségek,
 - az Európai Innovációs és Technológiai Intézet – **EIT**,
 - számtalan szak- illetve tudományos testület.



Az Európai Bizottság tevékenysége

Európai Bizottság > Az Európai Bizottság tevékenysége

Home

Az Európai Bizottság tevékenysége

- ▶ Tervezés és előkészítés
- ▶ Döntéshozatal
- ▶ Az uniós jog alkalmazása
- ▶ Értékelés
- ▶ Főbb dokumentumok

Az Európai Bizottság tevékenysége

Az Európai Bizottság az EU egészének érdekeit képviseli. Új jogszabályokat javasol az Európai Parlamentnek és az Európai Unió Tanácsának, és gondoskodik arról, hogy a tagállamok megfelelően alkalmazzák az uniós jogszabályokat.

A „Bizottság” kifejezés utalhat a [28 biztosra](#), tágabb értelemben pedig az egész intézményre is.

A Bizottság „kezdeményezési jogával” élve új jogszabályokat javasolhat, melyek elfogadásáról az Európai Parlament és az EU Tanácsa (azaz a tagállami miniszterek tanácsa) dönt. A Bizottság a legtöbb esetben azért tesz javaslatot, hogy teljesítse az uniós szerződésekből fakadó kötelezettségét, vagy mert egy másik uniós intézmény, egy uniós ország vagy egy érdekelt fél felkérte erre. 2012 áprilisától az EU polgárai is kérhetik a Bizottságtól, hogy terjesszen elő javaslatot valamely jogszabályra (l. [európai polgári kezdeményezés](#)).

Mielőtt a Bizottság javaslatot tesz, széles körű konzultációt folytat, hogy figyelembe vehesse az érdekelt felek szempontjait. A Bizottság a javaslattal együtt általában közlést tesz a készülő jogszabály lehetséges gazdasági, társadalmi és környezeti hatásainak vizsgálatáról szóló dokumentumot is.

A szubszidiaritás [da](#) [de](#) [el](#) [en](#) [es](#) [fr](#) [it](#) [nl](#) [pt](#) [fi](#) [sv](#) és az arányosság [da](#) [de](#) [el](#) [en](#) [es](#) [fr](#) [it](#) [nl](#) [pt](#) [fi](#) [sv](#) elvének értelmében az EU kizárólag akkor alkothat jogszabályt, ha az uniós fellépés hatékonyabb, mint a nemzeti, regionális vagy helyi intézkedés, és akkor is csak a kölcsönösen elfogadott célok eléréséhez szükséges mértékben.

Ha a döntéshozók elfogadják a javaslatot, és hatályba lép az új uniós jogszabály, a Bizottságnak gondoskodnia kell arról, hogy az uniós tagállamok megfelelően alkalmazzák azt.

Népszerű linkek

- [A Bizottság 2014. évi munkaprogramja](#)
- [Európai polgári kezdeményezés](#)
- [Az Ön hangja Európában \(nyilvános konzultációk\)](#)
- Többéves pénzügyi keret [de](#) [en](#) [fr](#) [hr](#) [pt](#)
- [Európa és Ön](#)

Link ajánlása

Keresés

Maradj kapcsolatban

- [Facebook](#)
- [Google+](#)
- [Twitter](#)
- [EU Tube](#)
- [LinkedIn](#)
- [Blogok](#)

Kapcsolódó weboldalak

- [A Bizottság 2014. évi munkaprogramja](#)
- [Összefoglaló jelentések](#)
- [A Bizottság üléseinek napirendje](#)
- [A Bizottság üléseinek jegyzőkönyve](#)

Segítsen tökéletesíteni honlapunkat!

Megtalálta-e a keresett információt?

Igen Nem

Milyen információt keresett?

Van-e észrevétele vagy javaslata a honlappal kapcsolatban?

Küldés



Bemutatók az Európai Bizottság

- ▶ Szervezeti egységek és szolgálatok
- ▶ Testületi munka
- ▶ Etika és átláthatóság
- ▶ Visszatekintés

A Bizottság úgynevezett főigazgatóságokból és szolgálatokból áll. Ezen az oldalon a főigazgatóságok tevékenységi körük szerinti csoportosításban szerepelnek. A Bizottság szolgálatai általánosabb igazgatási feladatokat látnak el, vagy meghatározott küldetésük van, például a csalás elleni küzdelem vagy statisztikák készítése.

Főigazgatóságok

- Adóügy és vámunió (TAXUD) [de](#) [en](#) [fr](#)
- Belső piac és szolgáltatás (MARKT) [de](#) [en](#) [fr](#)
- Belügyi (HOME) [en](#)
- Bővítés (ELARG) [de](#) [en](#) [fr](#)
- Egészségügy és fogyasztóvédelem (SANCO) [en](#)
- Éghajlat-politika (CLIMA) [en](#)
- Energiaügy (ENER) [de](#) [en](#) [fr](#)
- Európai Közösségek Statisztikai Hivatala - Eurostat (ESTAT) [de](#) [en](#) [fr](#)
- [EuropeAid Fejlesztési és Együttműködési Főigazgatóság \(DEVCO\)](#)
- [Foglalkoztatás, szociális ügyek és társadalmi összetartozás \(EMPL\)](#)
- Fordítás (DGT) [de](#) [en](#) [fr](#)
- [Főtitkárság \(SG\)](#) Foglalkoztatás, szociális ügyek és társadalmi összetartozás (EMPL)
- Gazdasági és pénzügyek (ECFIN) [en](#)
- Humán erőforrás és biztonság (HR) [en](#)
- Humanitárius segítségnyújtás és polgári védelem (ECHO) [en](#) [fr](#)
- [Informatika \(DIGIT\)](#)
- [Jogvérvényesülési \(JUST\)](#)
- Kereskedelem (TRADE) [en](#)
- [Költségvetés \(BUDG\)](#)
- Környezetvédelem (ENV) [en](#)
- Közös Kutatóközpont (JRC) [en](#)
- Külpolitikai Eszközökért Felelős Szolgálat [en](#)
- Kutatás és innováció (RTD) [en](#)
- Mezőgazdaság és vidékfejlesztés (AGRI) [de](#) [en](#) [fr](#)
- Mobilitáspolitikai és közlekedés (MOVE) [en](#)
- Oktatásügy és kultúra (EAC) [de](#) [en](#) [fr](#)
- [Regionális politika \(REGIO\)](#)
- Tájékoztatás (COMM) [de](#) [en](#) [fr](#)
- Tartalmak, technológiák és kommunikációs hálózatok (CNECT) [en](#)
- [Tengeri ügyek és halászat \(MARE\)](#)
- [Tolmácsolás \(SCIC\)](#)
- [Vállalkozáspolitikai és ipar \(ENTR\)](#)
- Versenypolitika (COMP) [en](#)

Szolgálatok

- Az Európai Bizottság adatvédelmi tisztviselője [en](#)
- Belső ellenőrzési szolgálat (IAS) [de](#) [en](#) [fr](#)
- [Egvéni Jogosultságok Kezelési és Elszámolási Hivatala \(PMO\)](#)
- [Európai Csalás Elleni Hivatal \(OLAF\)](#)
- Európai Szakpolitikai Tanácsadó Iroda (BEPA) [en](#) [fr](#)
- Infrastruktúra és logisztika - Brüsszel (OIB) [de](#) [en](#) [fr](#)
- Infrastruktúra és logisztika - Luxembourg (OIL) [de](#) [en](#) [fr](#)
- Jogi szolgálat (SJ) [de](#) [en](#) [fr](#)

Keresés

Maradj kapcsolatban

[Facebook](#) [Google+](#) [Twitter](#)
[YouTube](#) [LinkedIn](#) [Blog](#)

Segítsen tökéletesíteni honlapunkat!

Megtalálta-e a keresett információt?

Igen Nem

Milyen információt kerestett?

Van-e észrevétele vagy javaslata honlapunkkal kapcsolatban?

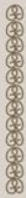


- **A decentralizált ügynökségek:** technikai, tudományos vagy igazgatási feladatokat látnak el annak érdekében, hogy segítsék az uniós intézményeket a szakpolitikai döntéshozatalban és a szakpolitikai intézkedések végrehajtásában. Határozatlan időre jönnek létre, és székhelyük bárhol lehet az EU-ban.
- **A végrehajtó ügynökségek:** segítséget nyújtanak a Bizottságnak az uniós programok igazgatásában. Határozott időtartamra jönnek létre, és a székhelyük (a Bizottság szervezeti egységeihez hasonlóan) vagy Brüsszelben vagy Luxembourgban van.
- **Az EURATOM-Szerződés alapján létesített ügynökségek és testületek:** az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés (Euratom-szerződés) célkitűzéseinek megvalósítását szolgálják.
- A budapesti székhelyű **Európai Innovációs és Technológiai Intézet (EIT)** független uniós szerv, amelynek feladata az, hogy a rendelkezésre álló tudományos, üzleti és oktatási erőforrások egyesítése révén segítse az EU-t új technológiák kifejlesztésében.

2014. November 26.



- P**
- Csak hosszas kutatómunka eredményeként gyűjthetők össze a közvetlen végrehajtásban szerepet vállaló uniós szervek,
 - problematikus a működési, eljárásrendi szabályok teljes körű áttekintése. Ez elsődlegesen arra vezethető vissza, hogy egy adott szerv létrehozásának és főbb feladata meghatározásának jogalapján túl nincs olyan uniós normatív szabály, amely rögzítené, hogy milyen tulajdonságok, egyéb jogi szabályozók birtokában tekinthető egy uniós szerv megfelelően működő közigazgatási szervnek,
 - a tagállami szervezet-alakítási autonómia vs. uniós szervezetalakítási elvárások.



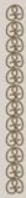
5. Az uniós közigazgatási jog sajátos személyi állományt feltételez

- A legteljesebb mértékben kidolgozott kérdéskör az uniós közigazgatáson belül,
- a Tanács 259/68/EGK, Euratom, ESZAK rendelete (1968. február 29.) az Európai Közösségek tisztviselőinek személyzeti szabályzatáról és egyéb alkalmazottainak alkalmazási feltételeiről, illetve az Európai Parlament és a Tanács 1023/2013/EU, Euratom rendelete (2013. október 22.) az Európai Unió tisztviselői személyzeti szabályzatának és az Európai Unió egyéb alkalmazottaira vonatkozó alkalmazási feltételeknek a módosításáról.
- A tagállami és az unós közigazgatás szimbiózisának köszönhetően az uniós intézmények és a tagállamok államapparátusa együttesen alkotják az „összeurópai államszervezetet” (Torma András).



Létezik uniós közigazgatás és uniós közigazgatási jog?

- *Létezik az Unión belül is igazgatás, csak az részben eltérő tulajdonságokkal bír a tagállami közigazgatáshoz képest.*
- Az EUMSZ 298. cikkének (1) bekezdése: „Feladataik ellátása során az Unió intézményei, szervei és hivatalai egy nyitott, hatékony és független *európai igazgatásra* támaszkodnak.”
 - *Jürgen Schwarze* szerint „Az európai közigazgatási jog az Európai Unió közigazgatási cselekvésére vonatkozó alapelveket és jogszabályokat foglalja magába, így különösen a közigazgatási eljárásra, a közösségi hatóságok szervezetére és működésére, valamint a közigazgatás cselekvése során az egyének jogait védőkre vonatkozókat, ideértve a jó közigazgatás sztenderdjeit meghatározókat is.
 - *Balázs István* szerint: A szélesebb értelmezés szerint az európai közigazgatási jog kiterjed mindarra a jogterületre is, amely a tagállami és az uniós jogot összeköti, vagyis annak része a harmonizációt megvalósító tagállami közigazgatási jog. A szűkebb értelemben vett uniós közigazgatási jog ezzel szemben a tagállami közigazgatási jogoktól mentes, tisztán uniós közigazgatási jog.



- A közigazgatási jog hosszú időn keresztül nem engedett az uniós nyomásnak és az általános felfogás sokáig az volt, hogy a közigazgatás és a közigazgatási jog alakítása a tagállamok autonómiájának része, abba az Unió nem kíván beavatkozni. Ezt a felfogást mára meghaladta az idő: igenis vannak olyan területek, amelyek az uniós célok elérése érdekében alapvető fontosságúak az EU életében, ezért **az Unió ezeken a területeken erőteljesen beavatkozik a tagállamok közigazgatási jogába,**
- az európai igazgatás, az európai közigazgatás kialakulóban lévő fogalma merít az eddigi uniós és közösségi eredményekből, tapasztalatokból, a tagállami hagyományokból, azonban a fejlődés nem egyoldalú: **az európai és a tagállami közigazgatás elképzelhetetlen egymás nélkül, egymást kiegészítve fungálnak és nem utolsósorban együtt fejlődnek,**
- **egy bizonyos tagállam közigazgatási jogának jellemzőit nem lehet implementálni uniós szintre, már csak azért sem, mert a tagállamok közigazgatási jogát is számos tényező befolyásolja, így hatnak egymásra is.**

***?* Mit kell tenni az uniós közigazgatás(i jog) megfelelő meghatározhatósága érdekében?**

- Az uniós közigazgatás egyik tisztázandó kérdése az uniós végrehajtás és a végrehajtó hatalom fogalmának meghatározása,
- el kell határolni a tagállamok és az Unió közötti végrehajtási funkciókat: a felügyelet és az ellenőrzés funkcióját az Unió gyakorolja, míg az alkalmazás és a végrehajtás nemzeti közigazgatási feladat,
- meg kell határozni, hogy melyek az uniós közigazgatási szervek, tevékenységek, hogyan lehet azokat leválasztani a magánjogi-közjogi területek határán mozgó jogterületekről,
- szükséges meghatározni, hogy melyek lehetnek az uniós közigazgatás forrásai,
- meg kell határozni az uniós közigazgatás keretében az egységes eljárási szabályokat,
- ki kell dolgozni a döntések reparációjának uniós lehetőségét a felelősségi szabályok és a szankciórendszer átgondolásával.

II. Az uniós jog végrehajtásának ellenőrzése

- Annak érdekében, hogy az uniós jog közvetett, tagállamok általi betartása és betartatása megfelelő legyen, az Unió különböző **ellenőrzési funkciókat intézményesített**. Ezeknek az ellenőrzési funkcióknak és hatásköröknek a legfőbb címzettje a Bizottság.
- A Bizottság alapvetően **két típusú eljárást** folytat: egyfelől kérelemre, másfelől hivataból induló eljárást. A kérelemre induló eljárásokon belül két további eljárástípus különíthető el: a panaszra és a Parlamenti petíció alapján induló eljárások köre (kötelezettségszegési eljárást megelőző szakasz).



Az EUMSZ 258. cikke szerint amennyiben a Bizottság megítélése szerint egy tagállam a Szerződésekből eredő valamely kötelezettségét nem teljesítette, – a tagállam felszólítását követően – az ügyről indokolással ellátott véleményt ad, miután az érintett államnak lehetőséget biztosított észrevételei megtételére.

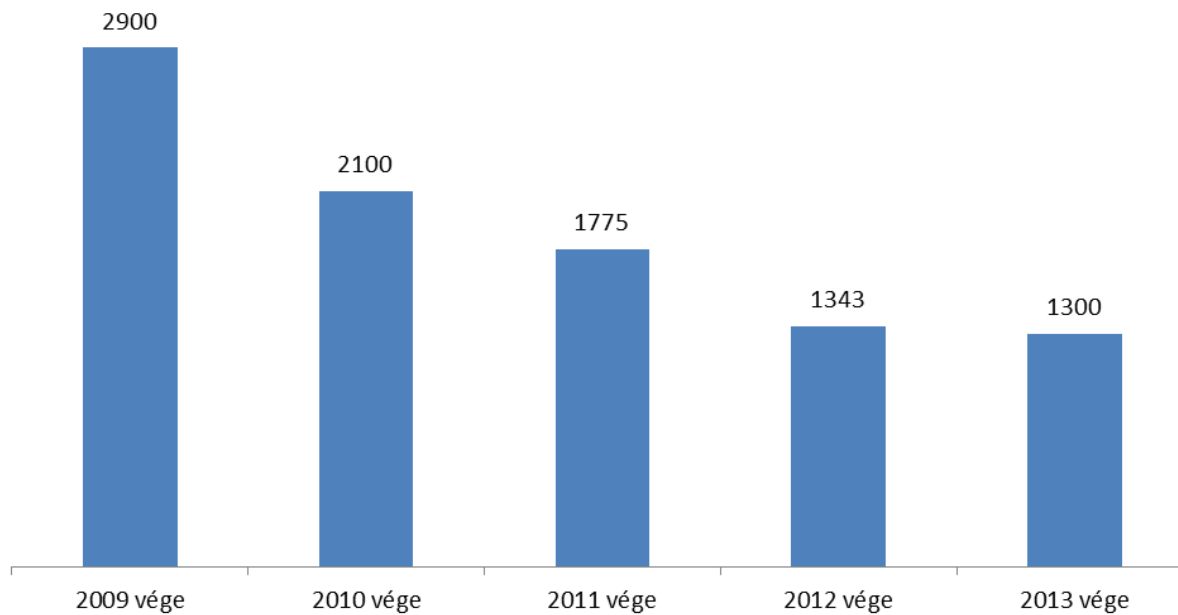
Ha az érintett állam a Bizottság által meghatározott határidőn belül nem tesz eleget a véleményben foglaltaknak, a Bizottság a Bírósághoz fordulhat.

[Lisszaboni Szerződés: ha a Bíróság megállapítja, hogy egy tagállam nem teljesítette a Szerződésekből eredő valamely kötelezettségét és ezt ítéletében meg is állapítja, majd az érintett tagállam nem teszi meg a Bíróság ítéletében foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket, a Bizottság – miután a tagállamnak lehetőséget biztosított észrevételei megtételére – a Bírósághoz fordulhat, de egyúttal a Bizottság határozza meg az érintett tagállam által fizetendő átalányösszeg vagy kényszerítő bírság összegét.]

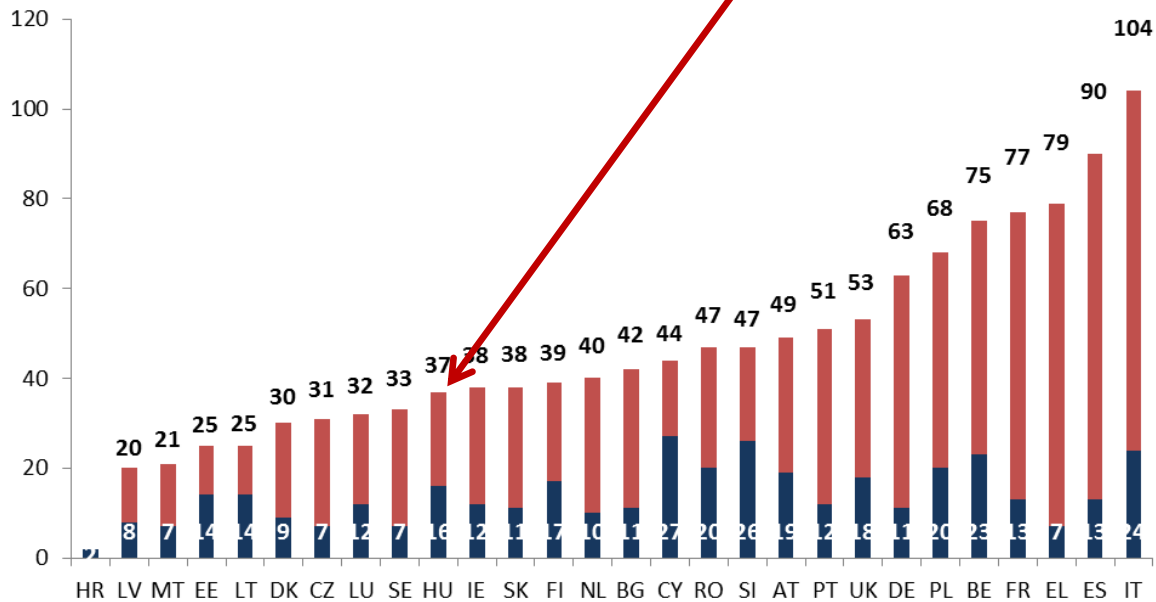
2014. November 26.



Kötelezettségszegési eljárások (2009–2013)



Kötelezettségzegési eljárások száma az EU 28 tagállamában (2013. december 31.)



Az oszlopok **kék része**: késedelmes átültetéssel kapcsolatos kötelezettségzegési eljárások

Az oszlopok **piros része**: az uniós jogszabályok helytelen átültetésével és/vagy helytelen alkalmazásával kapcsolatos kötelezettségzegési eljárások

Fekete számok: a tagállammal szembeni, lezáratlan kötelezettségzegési eljárások teljes száma

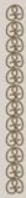
III.

Közigazgatási eljárásjog az Európai Unióban

1. Az uniós közigazgatási eljárás fogalma

Az uniós eljárás fogalmát kétféle értelemben használhatjuk:

- **szűkebb értelemben** csak az olyan eljárások tartoznak ide, amelyek során az uniós szervek valamilyen rajtuk kívül eső jogalany számára állapítanak meg jogot, vagy kötelezettséget, ellenőrzéseket folytatnak, illetve a jogszabályban meghatározott szankciók kiszabásáról döntenek.
- **tágabb értelemben** az Unió közigazgatási eljárásának tekintünk minden olyan eljárást, ahol az uniós szervek valamilyen eljárási cselekményt foganatosítanak, függetlenül attól, hogy az kifelé vagy befelé ható aktusban (döntésben) realizálódik-e.



2. Az uniós közigazgatási eljárásjog forrásai

a) Primerjogi jogforrások

- Általános szerződéses jogalap nem található az alapító szerződésekben
- **EUMSZ. 298. cikke:** „Feladataik ellátása során az Unió intézményei, szervei és hivatalai egy nyitott, hatékony és független európai igazgatásra támaszkodnak. A 336. cikk alapján elfogadott szabályzat és alkalmazási feltételek tiszteletben tartásával az Európai Parlament és a Tanács – rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadott rendeletekben – rendelkezéseket állapít meg ennek érdekében.”
- Az Európai Parlament 2013. január 15-én **egy állásfoglalást** (a továbbiakban: állásfoglalás) bocsátott ki.

- A Lisszaboni Szerződéssel kötelező erővel felruházott **Alapjogi Charta** a közigazgatási eljárásjog tekintetében sem közömbös, hiszen lefekteti a megfelelő ügyintézés alapelvi szintű szabályait,
- A Charta
 - Biztosítja a meghallgatáshoz való jogot és az iratokba való betekintés jogát, a közigazgatási szervek részére pedig indokolási kötelezettséget állapít meg,
 - deklarálja az Unió intézményei és alkalmazottai által feladatuk teljesítése során okozott, szerződésszegésen kívüli károk megtérítéséhez való jogot,
 - kimondja, hogy mindenkinek lehetősége van arra, hogy a Szerződések nyelveinek valamelyikén írásban forduljon az Unió intézményeihez, és ugyanazon a nyelven kapjon választ,
 - garantálja a dokumentumokhoz való hozzáférés jogát.

b) Szekunder jogforrások

- **Néhány általános eljárási kérdést szabályozó jogforrás** (pl. például az EU-ban használandó nyelvekről szóló rendelet, az EU-szervek dokumentumaihoz való hozzáférés jogáról szóló rendelet, a személyes adatok védelméről szóló rendelet, vagy a közösségi ellenőrzésekről és vizsgálatokról szóló rendelet, a belső piaci irányelv, a közbeszerzési jogorvoslati irányelv);
- **Szektor-specifikus jogforrások:** eltérő eljárási metodika és szabályrendszer (pl. a versenyjog, a (tiltott) állami támogatások vagy éppen az uniós költségvetés területén);



c) Atipikus aktusok

- „Helyes hivatali magatartás európai kódexe” ,
- Egyéb: pl. Fehér Könyv a közösségi jog végrehajtásról, Az adminisztratív terhek csökkentésének cselekvési programja, Az adminisztratív terhek csökkentésére irányuló 2008-as gyorsított eljárású intézkedések az EU-ban címet viselő Bizottsági Közlemény, vagy az "Európa jobban is teljesíthet" című dokumentum.

d) A tagállami közigazgatási eljárásjogi hagyományok.

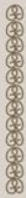
3. Az uniós szintű közigazgatási eljárásjog szabályozása

Az egységes eljárásjogi kodifikáció igényének 4 fő mozgatórugója:

1. A jog letisztulása, az átláthatóság biztosítása és a joghoz való könnyebb hozzáférés;
2. Az elvek és eljárások koherenciájának biztosítása;
3. A joghézagok kitöltése.

Az EP állásfoglalása szerint az egységes eljárásjogi kodifikáció jellemzői:

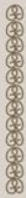
1. Rendeleti szintű jogforrás;
2. Általános természetű jogforrás;
3. Egyéb járulékos hatások (integráció, uniós közigazgatástudomány).



A Parlament által kibocsátott állásfoglalás alapvetően két részből áll:

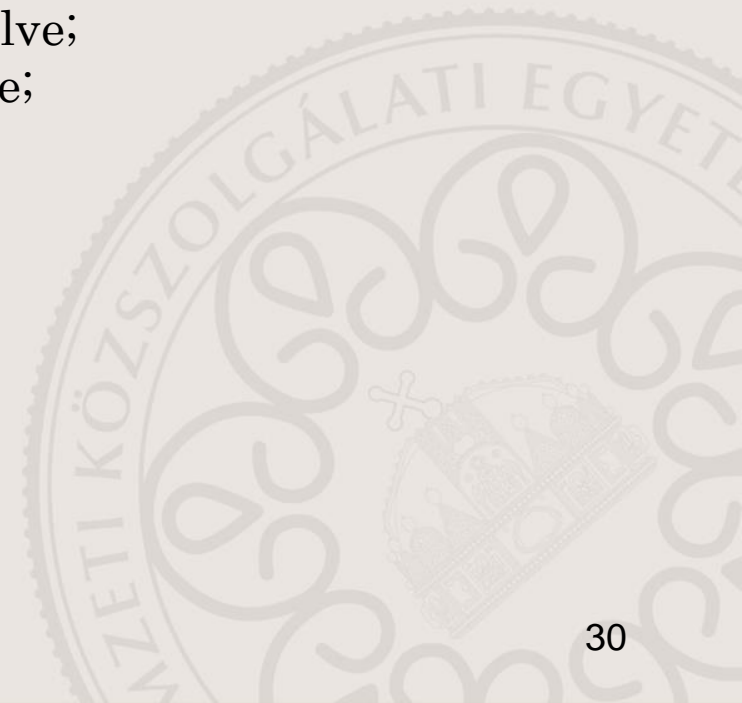
Ad a.) egyrészt meghatározza azokat a **célokat és szabályozandó területeket**, amelyeket a Bizottságnak célszerű megvizsgálnia a jogalkotási eljárás során,

- A Parlament szerint a rendeletnek a **helyes közigazgatás alapelveit kell kodifikálnia**, továbbá az uniós közigazgatás által olyan egyedi esetekben követendő eljárást kell szabályoznia, amikor az eljárásban részt vevő fél természetes vagy jogi személy, valamint amikor egy magánszemély közvetlen vagy személyes kapcsolatba kerül az uniós közigazgatással.
- Erre való figyelemmel a **rendelet hatályának** az uniós intézmények, szervek és hivatalok uniós ügyfelekkel való kapcsolatára kell kiterjednie, azaz a szorosabb értelemben vett közvetlen uniós igazgatásra kell korlátozódnia és olyan egyetemes elveket kell tartalmaznia, valamint olyan eljárást megállapítania, amelyek **lex specialis** hiányában de minimis szabályként alkalmazhatóak.



A Parlament állásfoglalása értelmében a rendeletben a következő **elveket** kellene kodifikálni:

- A jogszerűség elve;
- A megkülönböztetés-mentesség és az egyenlő bánásmód elve;
- Az arányosság elve;
- A pártatlanság elve;
- A következetesség és a jogos elvárások elve;
- A magánélet tiszteletben tartásának elve;
- A tisztességesség elve;
- Az átláthatóság elve;
- A hatékonyság és a szolgáltatás elve.





Ad b.) másrészt megfogalmaz a szabályozandó területek vonatkozásában bizonyos ajánlásokat is:

- Az uniós közigazgatási eljárás **hivatalból, vagy valamely érdekelt fél kezdeményezésére** indulhat;
- Az egyedi határozat iránti **kérelmek átvételét** írásban igazolni kell, mely igazolásban fel kell tüntetni az adott döntés meghozatalára vonatkozó határidőt és a közigazgatási szervek hallgatásának jogkövetkezményeit; amennyiben a kérelem valamilyen hibában szenved, az átvételi elismervényen fel kell tüntetni a hiba orvoslására, vagy a hiányzó dokumentum pótlására vonatkozó határidőt is;
- A **kizárási szabályok** tekintetében a Parlament állásfoglalása akként rendelkezik, hogy az uniós igazgatáshoz tartozó valamely szerv képviselője (ügyintézője) nem vehet részt olyan közigazgatási döntés meghozatalában, amelyhez pénzügyi érdeke fűződik.



- a **védelemhez való jogokat** az eljárás minden szakaszában tiszteletben kell tartani.
- Az érdekelt fél számára biztosítani kell a teljes körű hozzáférést a saját ügyének irataihoz
- A közigazgatási döntéseket **ésszerű határidőn belül, késedelem nélkül kell meghozni**
- A közigazgatási döntéseket **írásban kell meghozni**, egyértelmű, egyszerű és érthető szövegezéssel, a címzett által választott nyelven, amennyiben az az Unió valamelyik hivatalos nyelve.
- Az egyének jogait és érdekeit érintő közigazgatási döntéseket az érintett személlyel vagy személyekkel a **döntés meghozatalát** követően haladéktalanul közölni kell,
- A döntéseknek rendelkezniük kell a **fellebbezés lehetőségéről**, az irányadó eljárási szabályokról, tájékoztatást kell tartalmazniuk a jogorvoslati kérelem benyújtásának helyéről és határidejéről.
- Lehetőséget kell biztosítani arra, hogy az uniós igazgatási szerv hivatalból, vagy kérelemre saját hatáskörben **orvosolja a döntésben szereplő elírást, számszaki vagy hasonló kisebb hibát.**



Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

anita.boros@nfm.gov.hu

Boros.Anita@uni-nke.hu